

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1715. usque ad annum 1718

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1782

VD18 13322648

§. 27. Conimbricensis Universitas Constitutionem Unigenitus solemniter
amplexata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67649)

§. XXVII.

Sæc. XVIII.
A. C. 1717.*Conimbricensis Universitas Constitu-
tionem Unigenitus solemniter
amplexata.*

Eodem tempore Cardinalis de Acunha *Temoignage*
 Generalis Lusitanæ Inquisitor ante *de l'Eccl. de*
 biennium Constitutionis acceptationem *Portugal*
 cunctis Ecclesiasticis sub pœna excom- *p. 8. & 30.*
 municationis ipso facto incurrenda in-
 junxerat, die autem vigesima octava
 Julii Parisiis Nemausensis Franciæ Epi-
 scopus ad Almejdam Occidentalis Ulyf-
 siphonæ Patriarcham, & Eburanum Ca-
 pitulum Cathedrale perscripsit, quod
 impii Galliæ Novatores eo pervenerint
 impudentiæ, ut omni alteri Nationi præ-
 ter Gallicam, fœdissimæ ignorantæ,
 conniventæ aut incuriæ notam inuren-
 tes, asserere audeant, excepto Clero
 Gallicano vix ullum esse Episcopum,
 ac ne vix quidem, qui Constitutionem
 forte legerit, aut intellexerit, eamque
 ab Inquisitione fuisse quidem promul-
 gatam, sed sine consensu & scientia
 Episcoporum, ab his vero receptam
 fuisse ex sola infallibilitate Pontificis
 præsumpta, quin tamen curarent de-
 finitiones inspicere: Hinc præfatus Epi-
 scopus rogabat, ut ad eludendum hoc
 enorme mendacium & frangendam ho-
 rum

Nn 5

rum

Sæc. XVIII. rum erroris Magistrorum contumaciam
 A. C. 1717. tam Patriarcha quam Capitulum eidem
 literas mitterent, quibus tam eos, quam
 totius Provinciæ Episcopos doctrinam
 & traditionem Ecclesiæ in præfata Con-
 stitutione agnovisse ac recepisse testa-
 tum redderent: Eapropter Præfatus
 Patriarcha die vigesima octava Septem-
 bris ad hunc Episcopum literas dedit
 in quibus ab omnibus Lusitanæ ceterarumque
 Provinciarum Archiepiscopis & Episcopis præfata
 Constitutionem fuisse acceptatam testabatur, addens,
 quod si *semper alias, nunc maxime vera*
esset illa parcemia inter Gallos tritissima,
nemo Jansenistis mendacior, cum hi se
 obsequentes simulent Romanæ Sedi,
 ut in illam crudelius sine ulla suspi-
 cione sæviant, jactent se in sinu Ec-
 clesiæ remanere, ut in Ecclesiæ Pa-
 storem sint crudeliores, & millies te-
 merato juramento de damnandis quin-
 que propositionibus, Pontificias defini-
 tiones taliter traducant, ut solus, qui eas
 rejecerit pertissimus sit habendus, impe-
 ritissimus vero, qui illas receperit. His
 præmissis Patriarcha suo, ceterorumque
 Episcoporum nomine de Constitutionis
 judicio sequens tulit testimonium

„Noster ergo & nostræ Provinciæ
 „(imo & totius Lusitanæ) Episcoporum
 „sensus & Mens est, in præfata Con-
 „stitutione

„stitutione sanam Ecclesie Doctrinam
 „& Traditionem contineri, nec tamen
 „ideo id sentimus, quia ab Inquisitione
 „vel cum vel sine Episcoporum senten-
 „tia & consensu promulgata sit: imo
 „idem omnino sentiremus ex sola fide-
 „lis Amici Epistola serio testantis Con-
 „stitutionem fuisse Romae promulgatam.
 „Ideo ergo ita sentimus, quia Pontificis
 „Ecclesiam docentis definitio est. Ita-
 „que captivamus intellectum in obse-
 „quium definitionis Ecclesie, quam ex
 „promulgatione (quæcunque illa tan-
 „dem sit) scimus, Pontificiam esse de-
 „finitionem, & Ecclesie: non cæca
 „quidem ducti infallibilitatis fide, ut
 „nobis impingunt hæretici, sed mature
 „hinc inde perpensis scripturæ, Conci-
 „liorum, Doctorum fundamentis, ratio-
 „nes definitionum curamus diligenter
 „inspicere.,

„Jam vero quod ad tot Propositio-
 „nes in illa Constitutione proscriptas
 „attinet, sæpe apud nos ad lydium se-
 „verissimi examinis lapidem revocatæ,
 „semper omnium calculis reputatæ sunt
 „hæreticæ, suspectæ, erroneæ, scan-
 „dalosæ, piarum aurium offensivæ, Chri-
 „stianæ disciplinæ relaxativæ, dignæ-
 „que proinde rigidissimæ damnationis,
 „idque etiamsi nondum essent ab Ec-
 „clesia proscriptæ, necdum prodiiisset in
 „lucem

Sæc. XVIII.
 A. C. 1717.

Sæc. XVIII „*lucem Constitutio Unigenitus, eo vel*
 A. C. 1717. „*maxime, quod e medio tollant librum*
 „*hominis arbitrium, quod eliminant*
 „*sufficientem Dei gratiam, quod plus*
 „*nimio elevent charitatem Dei, depri-*
 „*mant vero illius pietatem, & alia hu-*
 „*jusmodi inducant somnia & deliria*
 „*quibus tandem reddant Dei præcepta*
 „*servatu impossibilia.*„

Hujus sententiæ luculentius adhuc
 testimonium idem Patriarcha Nemausensi
 Episcopo transmisit, scilicet solemne
 juramentum typis editum, quo
 Conimbricensis Universitas ad tuendam
 Constitutionem se obstrinxit, ut nos
 referemus.

Cum autem Eburiensis Sedes Archiepiscopalis vacaret, Cathedralis Capituli Decanus & undecim Canonici die secunda Octobris ad eundem Episcopum Nemausensem perscripsere, quod indigni hi Franciæ Præsules, utpote qui relegato Pastorum officio oves a recta veritatis via aberrare faciunt, atque ad ipsas in ovium vestimentis, intrinsecus ut lupi rapaces veniunt, inconsiderata malevolentia inconsulto de aliis proferant, quæ in ipsis verificari videntur: *siquidem dum vidimus ipsos in propria sententia contumaciter persistentes, suæ temeritatis specie dicere possumus eos celeberrimam æque ac saluberrimam Constitutionem*

tionem Unigenitus non legisse vel nunquam illius sensus debita attentione inspexisse, omnes namque Propositiones una supra centum in ea proscriptæ, paucissimis exceptis, si advertenter legantur, illarumque sensus debita attentione inspiciatur, & in mentis trutina absque pia, seu potius impia ad illas affectione, quod semper vituperabile erit, recte perpendatur, omnes fere, paucissimis uti jam diximus exceptis, in antiquis & recentioribus profonarum novitatum authoribus a Conciliis generalibus & summis Pontificibus prædammata invenientur.

His dictis prosequerentur: „Testatur, nos, omnesque nostræ Provincie Episcopos absque dubitationis umbra, absque controversiarum strepitu, prædictam Constitutionem acceptasse, & in illa iterum atque iterum prælecta sanam doctrinam & veram Ecclesie traditionem agnovisse, ab universisque hujusce Lusitanie Regni Ecclesiasticis, Magistris & Doctoribus citra dubium haberi, sanctissimum Patrem & Dominum nostrum Papam Clementem undecimum in ea loqui ex cathedra tanquam caput & Magistrum universæ Ecclesie, cui ex promissa Spiritus sancti speciali assentia annexa est infallibilis in docendo auctoritas.“

. Magis

Sæc. XVIII.
A. C. 1717.

Sæc. XVIII. Magis adhuc solemne acceptatio-
 A. C. 1717. nis suæ testimonium reddidit Conim-
 bricensis Universitas, & præcipue Pa-
 cultas Theologica. Hæc enim die se-
 ptima Januarii in Academix Aula sua
 habuit comitia, in quibus Nonius Sy-
 vius Tellesius Conimbricensis Univer-
 sитatis Rector cunctis Doctoribus expo-
 suit, „a Clemente XI. Constitutionem
 „fuisse editam, in eaque ex libro Re-
 „flexionum unam supra centum Propo-
 „sitiones damnatas, hanc vero Consti-
 „tutionem a Nonio & Cunha Cardi-
 „nale ac Inquisitore fuisse publicatam,
 „ut observari (uti & de facto observa-
 „tur) facilius posset: cum vero sibi con-
 „staret hæreticorum calliditate libellos
 „passim fuisse sparsos, quibus falso al-
 „firmabatur, aliquas Europæ Acade-
 „mias Decretis Pontificiis & nomina-
 „tim Constitutioni *Unigenitus* contra-
 „venire ac refragari, præfatamque Con-
 „stitutionem minime acceptare (quam-
 „vis eorum morsus erga Lusitaniam
 „maximo Dei beneficio inanes semper
 „fuerint) velle tamen se eorum judi-
 „cium audire, num e re Academia
 „esset, quidquid ipsi, ac universa sa-
 „cræ Theologiæ Facultas sentiret, ac
 „sensum, quem ipsi haberent circa præ-
 „dictam Constitutionem, publice te-
 „stari, ac universo orbi notum facere

Sæc. XVIII.
A. C. 1717.

„tum ut debitæ erga sanctam Sedem
„observantiæ testimonium exhiberent,
„tum etiam, ne sua taciturnitate an-
„sam præberent hæreticis, falso scri-
„bendi Academiam etiam Conimbri-
„ensem prædictæ Constitutioni non
„assentire. „

His expositis Professores judica-
runt, in tanti momenti negotio uni-
versam Academiam, & præprimis S.
Facultatem Theologicam esse audien-
dam: igitur die nona Januarii conve-
nientibus cunctis, prælectaque Consti-
tutione integra, Rector a S. Facultatis
Theologicæ Doctoribus petiit, ut suam
mentem circa præfatam Constitutionem
declararent, & si necesse foret, deli-
berandi spatium peterent. Hi vero
unanimes voce responderunt, se jam
pridem hac de re obfirmatum, diuque
meditatum habere judicium, nec ul-
lam amplius moram esse addendam,
sed statim ad suffragia procedendum,
quibus auditis, una omnes censuerunt.

I. Romanum Pontificem etiam ex-
tra Concilium, supra quod est, de re
dogmatica sive de rebus ad fidem, &
mores pertinentibus e Cathedra docen-
tem universæ Ecclesiæ fideles habere
assistentiam infallibilem Spiritus sancti,
proindeque nec decipi, nec decipere
posse.

II.

Sæc. XVIII.

A. C. 1717.

II. Constitutiones pontificias dogmaticas non indigere ad suum robur ac vigorem obtinendum fidelium populorum acceptatione, aut consensu, nec proinde talem acceptationem, aut consensum aliquo modo esse authoritativum.

III. Sentire omnes, ad valorem alicujus Bullæ Pontificiæ & Dogmaticæ multo minus requiri acceptationem, aut consensum alicujus Particularis Ecclesiæ, sed sufficere solum locutionem Pontificis ex Cathedra universam Ecclesiam docentis.

IV. Omnes testati sunt, se non causa acceptandi prædictam Constitutionem convenisse, quasi ipsa tali acceptatione indigeret ad suum valorem, sed tantum ad eam venerandam ac debitam ei obedientiam præstandam. Quæ propter censuerunt omnes sacræ Theologicæ Facultatis Magistri ac Doctores.

V. Oportere, ut omnes, non solum sacræ Theologicæ Facultatis, sed aliarum etiam Doctores & Magistri (quæ melius reverentia & obedientia totius Academiæ erga sanctam Sedem exhiberetur) se jurejurando obstringerent ad prædictam Bullam, quoad vixerint servandam & intelligendam, & quidem eo sensu, quo a Romano Pontifice promulgata est, tuendam ac defendendam usque

usque ad effusionem sanguinis, si ita Sæc. XVIII.
 tulerit occasio, eodem plane modo, A. C. 1717.
 quo fidem Catholicam servandam, ac
 defendendam jurant, cum ad singulos
 cujuscumque Facultatis gradus pro-
 moventur.

VI. Congruum esse, ut per Colle-
 gia sacrorum Ordinum, quæ Acade-
 micis gaudent Privilegiis, rogarentur
 privati sacrae Theologiæ Magistri, num
 idem sentirent, quod ipsa sacrae Theo-
 logiæ Facultas, & universa Acade-
 mia circa prædictam Constitutionem
 censuit.

Hoc Facultatis judicio die quarta
 Februarii ad acta relato Rector omnes
 reliquas Facultates interrogavit, an
 omnia in præfata Constitutione con-
 tenta approbent, & damnata damnent,
 & juxta eam impofterum credere &
 docere ac profiteri, & sese ad id jura-
 mento adstringere velint? id omnibus
 ultro affirmantibus, præprimis Universi-
 tatis Rector Martinus Pereyra & postea
 omnes Professores, Doctores cuncto-
 rumque Ordinum Lectores ac Faculta-
 tes numero centum quadraginta sub-
 scripsere, ac sequens præstiterunt ju-
 ramentum.

„Ego N. Constitutioni Apostolicæ
 „S. D. N. Clementis XI. P. M. quæ in-
 „cipit *Unigenitus* &c. me per omnia
Hist. Eccles. Tom. LXIX. Oo „sub-

Sæc. XVIII. „subjicio, omnesque propositiones in
 A. C. 1717. „ea damnatas & in sensu, in quo dam-
 „natæ fuerunt, sincero animo rejicio,
 „damno, & anathematizo & ita juro
 „Sic me Deus &c. „

§. XXVIII.

*Universitatis & Facultatis Theolo-
 gicæ Conimbricensis literæ ad
 summum Pontificem hac
 super re.*

His ita solemniter peractis Conimbric-
 censis Universitas summum Pon-
 tificem de perfecta sua submissione cer-
 tiorem reddere statuit, hancque in rem
 ad eundem sequentes dedit literas:
 „Ea est apud Lusitanos erga Sedem
 „Apostolicam reverentia, ut nulli eo-
 „rum unquam in mentem venerit vo-
 „care in controversiam, quæ a Romano
 „Pontifice Universam Rempubli-
 „Christianam docente, declarata sunt
 „Hoc enim Regnum, quod a suis inco-
 „nabulis audire cæpit fide purum &
 „pietate dilectum, probe novit ad fe-
 „cientissimam Divini numinis providen-
 „tiam pertinere, quod Christi Vicari-
 „S. Petri Successores totum orbem ero-
 „dientes circa res fidei & morum, nec
 „fallere, nec falli possint, promittent
 „Do